

Rådsmøde (udenrigsanliggender - forsvar) den 20. maj 2025

SAMLENOTAT

1. EU's militære støtte til Ukraine	2
2. Forsvarsparathed	5

1. EU'S MILITÆRE STØTTE TIL UKRAINE

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender - forsvar) den 20. maj 2025 ventes en drøftelse af EU's militære støtte til Ukraine i lyset af Ruslands aggression. Det forventes, at drøftelsen vil have fokus på rammerne for det foreslåede fælles ammunitionstilsagn samt EU's indsatser for militær støtte til Ukraine inden for rammen af Den Europæiske Fredsfacilitet (EPF'en), herunder den militære bistandsfond til støtte for Ukraine (UAF) samt anvendelsen af ekstraordinære renteindtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver gennem fredsfaciliteten. Endeligt ventes fokus på EU's bidrag til sikkerhedsgarantier, herunder gennem EU's militære træningsmission til støtte for Ukraine (EUMAM Ukraine). Regeringen arbejder aktivt for at sikre fortsat ambitiøs militær støtte til Ukraines forsvarskamp, herunder fsva. akutte behov.

2. Baggrund

EU yder en omfattende støtte til Ukraines forsvarskamp mod russiske invasionsstyrker. I lyset af Ukraines akutte behov arbejdes der i EU særligt på at understøtte medlemsstaternes donationer og fællesindkøb af forsvarsmateriel samt på at understøtte de ukrainske væbnede styrkers træningsbehov.

EU's Højtstående Repræsentant for Udenrigsanliggender, Kaja Kallas, præsenterede på FAC den 24. februar 2025 hovedlinjerne i et nyt politisk hensigtsinitiativ til at sikre et højt niveau af militær støtte til Ukraine i 2025. Initiativet er på grund af manglende enighed blevet foreslået gennemført som et frivilligt, ikke-bindende, politisk initiativ uden for EU-rammen, der ikke kræver formel vedtagelse af en rådsbeslutning. I forlængelse af FAC den 14. april 2025 er fokus for initiativet aktuelt på en fælles politisk hensigtserklæring om at levere 2 mio. stk. artilleriammunition til Ukraine i 2025 til en estimeret værdi af ca. 5 mia. euro. Ifølge EU's Fælles Udenrigstjeneste planlægger medlemslandene på nuværende tidspunkt leverancer svarende til 2/3 af målsætningen.

På rådsmødet (udenrigsanliggender) den 18. marts 2024 blev det vedtaget at etablere den militære bistandsfond til støtte for Ukraine ("Ukraine Assistance Fund") i perioden 2024-2027 under Den Europæiske Fredsfacilitet (EPF) og tilføre denne 5 mia. euro. Midlerne er tiltænkt EU's militære træningsmission for Ukraine (EUMAM Ukraine), refusioner til medlemsstater for tidligere og fremtidige militære donationer til Ukraine samt fællesindkøb af donationer til Ukraine. Med undtagelse af midlerne afsat til EUMAM Ukraine udestår selve udmøntningen af midlerne dog fortsat. Danmark agerede i 2024 gennemførselsaktør for brugen af dele af renteindtægterne gennem EPF'en på donationer af militært materiel via den ukrainske forsvarsindustri svarende til ca. 2,9 mia. kr. Danmark blev d. 26. februar 2025 valgt til at skulle fortsætte arbejdet som gennemførselsaktør i 2025 for en del af renteindtægterne oppebåret i perioden 1. juli til 31. december 2024 gennem EPF'en. Forsvarsministeriet er i forhandlinger med Kommissionen om det præcise beløb.

EUMAM Ukraine har uddannet og trænet cirka 73.000 ukrainske soldater i 1.500 træningsmoduler. Danmark har tilmeldt flere nationale træningsmoduler til EUMAM Ukraine, bl.a. befalingsmandsuddannelse, minerydningskurser til lands og til vands og F-16-træning. Øvrige fremtidige nationale træningsmoduler forventes ligeledes integreret i missionen, ligesom at øvrige muligheder for træningsbidrag løbende afsøges. Det oprindelige mandat for EUMAM Ukraine udløb medio november 2024. Grundet modstand fra enkelte medlemsstater lykkedes det dog ikke at nå til enighed om andet end en forlængelse af missionens eksisterende mandat med to år ifm. den strategiske evaluering af missionen i efteråret 2024. Genoptagelsen af forhandlingerne om en ny strategisk evaluering af missionen udestår derfor.

På PSC-møde den 9. april blev en tilpasning af EUMAM Ukraines mandat til den nye situation drøftet. Ønsket fra en bred kreds af medlemslande er, at EU bidrager til at skabe en retfærdig og varig fred i Ukraine ved at stille troværdige sikkerhedsgarantier. Hvordan et potentielt europæisk militært engagement vil kunne se ud og hvilke forudsætninger, medlemslandene er villige til at acceptere herfor, er stadig til diskussion.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (udenrigsanliggender - forsvar) den 20. maj 2025 forventes en drøftelse af EU's militære støtte til Ukraine. Drøftelsen ventes fokuseret på EU's indsats for at understøtte leverancer af militær støtte til Ukraine, herunder gennem et fælles ammunitionstilsagn. Dertil ventes fokus på EU's bidrag til sikkerhedsgarantier samt indsats til støtte for Ukraines træningsbehov gennem EUMAM Ukraine. Indholdet i drøftelsen vil derudover afhænge af udviklingen frem mod rådsmødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Den politiske drøftelse ventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser, statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet i Danmark. Med forbehold for den endelige udformning af hensigtsinitiativet vil et potentielt bidrag få statsfinansielle konsekvenser, som dog på nuværende grundlag ventes at være inden for rammen af de allerede afsatte midler til Ukrainestøtte, hvorfor der ikke ventes reelle merudgifter for Danmark.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Forhandlingssituationen

Der er blandt hovedparten af medlemsstaterne bred opbakning til ambitionen om at sikre fortsat og langvarig militær støtte til Ukraine, herunder gennem EPF'en og EUMAM Ukraine. Der forventes bred enighed om nødvendigheden af at fastholde leverancer af militær støtte til Ukraine, idet modaliteterne for brugen af de 5 mia. euro i 2024 i den militære bistandsfond til støtte for Ukraine dog fortsat udestår. Det har ikke været muligt at nå til enighed om et udvidet mandat for EUMAM Ukraine i forbindelse med mandatets udløb medio november 2024. Genoptagelsen af forhandlingerne om en ny strategisk evaluering af missionen udestår fortsat.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen arbejder aktivt for, at der sikres langsigtet og tilstrækkelig militær støtte til Ukraine både bilateralt og gennem EU. Det er centralt, at modaliteterne for brugen af de 5 mia. euro i den militære bistandsfond vedtages hurtigst muligt og sikrer størst mulig effekt. Regeringen støtter det fælles ammunitionstilsagn i det omfang, at det fsva. dansk bidrag ikke overstiger allerede afsatte midler via Ukrainefonden. Derudover støtter regeringen ligeledes, at ekstraordinære renteindtægter fra de immobiliserede russiske aktiver anvendes til at støtte Ukraine og støtter forslagene om implementeringen af G7-aftalen om lån til Ukraine. Regeringen støtter op om en ambitiøs tilgang til EUMAM Ukraine, herunder tilføjelsen af en rådgivningssøjle og etablering af en koordinationscelle (FCLC) i Kyiv mhp. at missionen i videst muligt omfang tilpasses ukrainske behov.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev senest forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 11. april 2025 i forbindelse med rådsmødet for udenrigsanliggender.

2. FORSVARSPARATHED

- Politisk drøftelse

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – forsvar) den 20. maj 2025 ventes en drøftelse af EU's forsvarsparathed. Drøftelsen ventes bl.a. knyttet an til hvidbogen for europæisk forsvarsparathed 2030, som blev præsenteret den 19. marts 2025. Hvidbogen udlægger en række arbejdsplaner for, hvordan Europa kan opnå en øget forsvarsparathed frem mod 2030. I den forbindelse oplystes syv centrale kapabilitetsområder: 1) luft- og missilforsvar, 2) artillerisystemer, 3) ammunition og missiler, 4) droner og anti-dronesystemer, 5) kunstig intelligens, kvanteteknologi og elektronisk krigsførelse, 6) militær mobilitet og 7) forudsætningsskabende kapaciteter og beskyttelse af kritisk infrastruktur. Regeringen støtter ambitionen i hvidbogen om en styrket europæisk forsvarsevne senest i 2030 og ser behov for en målrettet, hurtigt og omkostningseffektiv indsats, herunder med konkrete mål og milepæle frem mod 2030, med henblik på at Europa skal kunne forsvare sig selv og dermed også understøtte den transatlantiske sikkerhed samt fortsatte støtte til Ukraine.

2. Baggrund

I EU er der stort fokus på at øge den europæiske forsvarsparathed (defence readiness), herunder særligt ift. at styrke og opbygge den europæiske forsvarsteknologiske- og industrielle base. Ambitionen om forsvarsparathed har indtil videre knyttet særligt an til den europæiske forsvarsindustrielle strategi (EDIS) og forordningsforslaget om etablering af et europæisk forsvarsindustriprogram (EDIP), som blev fremsat af Kommissionen den 5. marts 2024. Den 19. marts 2025 præsenterede Europa-Kommissionen hvidbogen for europæisk forsvarsparathed 2030. Hvidbogen blev præsenteret som del af en forsvarspakke, der skal understøtte opbygningen af EU's forsvarsevne frem mod 2030. Pakken blev lanceret i forlængelse af Kommissionens REARM Europe plan for oprustning af europæisk forsvar præsenteret den 4. marts 2025. Den samlede pakke indeholder følgende:

- Hvidbog om europæisk forsvarsparathed 2030
- Aktivisering af den nationale undtagelsesklausul (NEC) mhp. at anvende fleksibiliteten i de finanspolitiske regler til at skabe øget finanspolitiske råderum i EU-landene til oprustning
- Forslag til et nyt låneinstrument mhp. udlån til forsvarsinvesteringer (Security Action for Europe – SAFE), der skal sikre en styrket forsvarsindustriel kapacitet i Europa
- Meddelelse vedr. anvendelse af de finanspolitiske reglers nationale undtagelsesklausul mhp. at fremme forsvarsinvesteringer

Hvidbogens formål er at udlægge en række arbejdsplaner for, hvordan Europa kan opnå en øget forsvarsparathed frem mod 2030. I den forbindelse oplystes syv centrale kapabilitets-områder: 1) luft- og missilforsvar, 2) artillerisystemer, 3) ammunition og missiler, 4) droner og anti-dronesystemer, 5) kunstig intelligens, kvanteteknologi og elektronisk krigsførelse, 6) militær mobilitet og 7) forudsætningsskabende kapaciteter og beskyttelse af kritisk infrastruktur.

I tillæg til de identificerede kapabilitetsområder lægges der i hvidbogen op til, at følgende fire tiltag er en forudsætning for europæisk forsvarsparathed frem mod 2030: Intensiveret militær støtte fra medlemsstaterne til Ukraine herunder integration af den ukrainske forsvarsindustri i EUs, styrket europæisk forsvarsindustri og produktionskapacitet, en stigning i forsvarsinvesteringer samt styrkede partnerskaber.

3. Formål og indhold

På rådsmødet (udenrigsanliggender - forsvar) den 20. maj 2025 forventes en drøftelse af EU's forsvarsparathed. Det forventes, at forsvarsministrene vil drøfte hvordan EU opnår en højere grad af forsvarsparathed frem mod 2030, herunder en drøftelse af EU's rolle inden for sikkerhed og forsvar, styrkelsen af den europæiske forsvarsteknologiske og -industrielle base, samarbejdet om kapabilitetsudvikling, styrkelse af det indre marked for forsvarsprodukter, øget samarbejde mellem medlemslandene samt mobilisering af private investeringer i forsvarsområdet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Indholdet i hvidbogen kan dog på sigt ved evt. fremsættelse af konkrete forslag og initiativer få konsekvenser, herunder af statsfinansiell karakter, bl.a. for så vidt angår evt. nationale merudgifter og fælles EU-finansiering.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Forhandlingssituationen

Der er blandt medlemsstaterne bred opbakning til ambitionen om øget europæisk forsvarsparathed i 2030. Der forventes generel opbakning til arbejdet med at konkretisere hvidbogens indhold yderligere. En række medlemslande ventes at præsentere forslag til opfølgning, hvor nogle medlemsstater ventes at lægge vægt på, at eksisterende EU-instrumenter og samarbejder skal udnyttes til fulde, mens andre vil lægge vægt på, at der er behov for nye løsninger og modeller for at nå i mål med 2030-målsætningen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter en markant styrkelse af europæisk forsvarsevne med det formål, at Europa skal kunne tage vare på egen sikkerhed inden 2030 samt en generel styrkelse af EU's rolle

inden for sikkerhed og forsvar, herunder en strategisk og ambitiøs tilgang til styrkelsen af den europæiske forsvarsteknologiske- og industrielle base. Regeringen finder således, at der er behov for en målrettet indsats, herunder med konkrete mål og milepæle frem mod 2030, med henblik på hurtigt og omkostningseffektivt at styrke Europas egen forsvarsevne og dermed også understøtte den transatlantiske sikkerhed samt fortsatte støtte til Ukraine. En robust, leverings- og modstandsdygtig europæisk forsvarsindustri er en forudsætning for at kunne fortsætte den militære støtte til Ukraine og for Europas langsigtede produktionskapacitet og forsyningssikkerhed, samt for at EU kan tage et større ansvar for egen sikkerhed. Regeringen finder det særligt vigtigt, som en central forudsætning for et stærk europæisk forsvar i 2030, at europæisk forsvarsindustri på både produktions-, forsynings- og innovationsområdet styrkes via indsatser på såvel udbuds- som efterspørgselssiden. Regeringen finder det i den forbindelse centralt, at det indre marked for forsvarsprodukter styrkes, og at der sker en tættere koordinering mellem medlemsstaterne. Konkret ses behov for, at der sendes forudsigelige og stærke efterspørgselssignaler til den europæiske forsvarsindustri, herunder via koordineret anvendelse af nationale forsvarsbudgetter og øget brug af fælleseuropæisk indkøb og anskaffelser, mere integreret fælleseuropæisk samarbejde gennem hele livscyklussen for forsvarsprodukter samt udvikling af et reelt indre marked for forsvar, fjerne byrder og forenkle rammevilkårene for den europæiske forsvarsindustri og øget mobilisering af private investeringer på forsvarsområdet, herunder via muligheden for en styrket rolle for Den Europæiske Investeringsbank (EIB), at Ukraine integreres i EU's forsvarsindustrielle og kapabilitetsmæssige samarbejde samt at forenkle lovgivningen på forsvarsområdet. Regeringen finder det vigtigt, at kapabilitetsudviklingen i EU sker i overensstemmelse med NATOs forsvarsplanlægningsproces og som bidrag til styrket transatlantisk sikkerhed, og støtter dertil op om arbejdet med at styrke såvel den europæiske som den ukrainske forsvarsteknologiske og -industrielle base og samarbejde de to i mellem.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. november 2024 til orientering i forbindelse med et rådsmødet for udenrigsanliggender - forsvar, hvor forsvarsparathed ligeledes var på dagsordenen.